

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 31.

Stockholm den 4 Augusti 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris:
1/4 år . . kr. 4: 50 | 1/2 år . . kr. 2: 50
3/4 " . . " 3: 50 | 1 " . . " 1: 25
Lösnummer 10 öre.
Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Redaktion:
Mästersamuelsgatan 51, en tr.
Telefoner:
Allm. 63 53. Riks- 122 85.
—
Utgifningstid hvarje torsdag.

Redaktör o. ansvarig utgivare:
ELLEN KLEMAN.
Mottagningsstid:
kl. 11—12.
—
Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.

Expedition
och **Annonskontor:**
Mästersamuelsgatan 51, en tr.
—
Post- och telegrafadress:
DAGNY, Stockholm.

Annonspris:
15 öre per mm.
Enkel spaltbredd 50 mm.
Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: —
Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %.
Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.

Några kvinnoprofiler från nordiska skolmötet i Stockholm 9—12 augusti 1910.

Hvilken oerhördt in-
vecklad apparat ett
sådant jättemöte som ett
nordiskt skolmöte egent-
ligen är, ana endast de
invigde. Besinna blott ett
medlemsantal af sex- till
åttatusen!

Också börja förberedel-
sorna till ett dyligt möte
lång tid före själva mötet,
hur lång vågar jag, af
permanent fruktan för ove-
derhäftiga siffror, ej upp-
gifva. De som hafva att
bära dagens hetta och
tungna härvidlag, kallas be-
styrelsen för mötet. Äfven
åtskilliga andra, som besty-
relsen med sig adjungerar,
taga sin del af mödorna.
Att duktigt folk sitter i
bestyrelsen, därpå kan man
lita; annars välte snart det
tungna lasset. Af både män
och kvinnor består den.
Det är blott om de senare

Fröken Gerda von Friesen

Fröken Thyra Kullgren

Fröken Gerda Martin

Fröken Alma Rönström

Den högre undervisningens för flickor representanter i mötesbestyrelsen.

jag ämnar säga några ord.
Icke af arg feminism handlar
jag så, utan därför, att
dagspressen helt visst kom-
mer att mer ingående be-
handla de manliga besty-
relsemedlemmarna och de-
ras andel i arbetet.

Icke mindre än tio damer
sitta i bestyrelsen, fem
representanter för den högre
undervisningen för flickor
och fem för folkskolan.
De förstnämnda äro: Gerda
von Friesen, Thyra Kull-
gren, Gerda Martin, Sofia
Tham och Anna Rönström;
de sistnämnda: Stina Hed-
berg, Augusta Hellberg,
Gerda Nystedt, Carolina
Persson och Sigrid Sjö-
berg. Beklagligtvis ha vi
ej lyckats erhålla fröken
Thams porträtt.

Den flyktigaste blick på
»bestyrelsens damer» —
som termen lyder — är

A. E. M. Amundson

tillräcklig för att övertyga oss om att den gamla lärarinnetypen med sina ibland nog så otrefliga drag är på väg att försvinna. Helt naturligt, då de förhållanden, som skapade den, snart äro en saga blott — tyvärr ofta en mycket dyster saga. De ljusa rymliga lokalerna, de allt mer förbättrade löneförhållandena och den friare andliga atmosfären bilda den miljö ur hvilken den nya tidens lärarinna framväxer. — Hvar och en af de nio damerna här ofvan borde ju nu egentligen ha sin egen lilla historia här och förtjänar den så innerligt väl. Men vi vilja dock besegra frestelsen att skriva den — af två skäl: damerna här äro i de flesta fall förut väl kända af Dagnys läsarinna, och uppsatsen skulle bli för lång. Hvem känner ej Gerda von Friesens, Djursholm, vackra lifsgärning! Eller den energiska, öfvermåttan verksamma biträdande föreståndarinnan vid Kjellbergsska flickskolan i Göteborg, Thyra Kullgren! Ehuru knappt 40-årig har hon en storartad verksamhet i ungdomens och skolans tjänst bakom sig. Mycket aktad är hon också inom kvinnorörelsen och nykterhetsarbetet i vårt land, verksam i tal och skrift, stridsduglig och varmhjärtad, vetgirig och kunskapsrik. Vidtberest är hon och intresserad deltagare i kongresser och skolmöten. Eller den lärda föreståndarinnan för Högre Elementarskolan för flickor i Lund, fröken Anna Rönström! Hon har själf grundat sin skola och snart i 40 år ledt dess öden. Skicklig matematiker, har hon utgifvit af trycket flera arbeten i detta ämne och är medlem af Internationella kommitténs för matematiska undervisningen svenska afdelning. Fröken Gerda Martin är föreståndarinnan för Elementarskolan för flickor i Falun och fröken Sofia Tham lärarinna vid Anna Sandströms skola för flickor i Stockholm.

Af folkskolans representanter ha tre, nämligen fröknarna Hellberg, Nystedt och Sjöberg, varit medlemmar af bestyrelsen för Nordiska skolmötet i Köpenhamn år 1905 och äro sålunda väl bevandrade i arbetet. Fröken Hellberg bekläder vid detta års möte

den utomordenligt kräfvande posten såsom ordförande i Inkvarteringskommittén. Det gäller hvarken mer eller mindre än skaffa tak öfver hufvudet åt alla de tusenden, som komma till mötet. Och hon sköter sitt betydelsefulla värf med outtröttlig energi. I hvardagslag är hon utom sin egentliga lärarinneverksamhet vid Oscars folkskola i Stockholm, bibliotekarie för barn- och lärarebiblioteket vid nämnda skola samt ifrig kämpe för kvinnliga yrkesskolors upprättande. Har företagit flera resor i studiesyfte. — Fröken Gerda Nystedt sitter i festkommittén och för sådant lämpar hon sig storartadt. Såsom vice ordf. i Stockholms folkskollärareförening och mångårig ansvarig utrustarinna och inspektris för Östermalms skollofskolonier har hon lärt sig den svåra konsten att med små medel bereda mycken trefnad och glädje. Hon är äfven en af de damer som i år sökt öfverlärarebefattning vid Stockholms folkskolor. Har med statsbidrag studerat kvinnliga yrkesskolor i Tyskland.

Fröken Sigrid Sjöberg, som också är medlem af bestyrelsens festkommitté, har i många år arbetat för den ordnade lekens införande vid våra skolor och offrat mycken tid för att lära kamrater och elever de vackra sånglekar, som nu äro så lifligt uppskattade, särskildt vid våra folkskolor. Hon har deltagit i anordnandet af flera stora skolmöten. Ifrig vän både af sund lifsglädje och duktigt arbete i öfvergångsåren, är hon sedan många år medlem af såväl Föreningens för förädlade ungdomsnöjen som Husmodersskolans i Maria församling i Stockholm styrelser.

Fru Stina Hedberg är nu småskollärarinna vid Ulriksdals skola men har också i flera år varit blindlärarinna; är gift med läraren David Hedberg i Stockholm.

Fröken Carolina Persson är folkskollärarinna i Södermanland och representerar landsortens intressen bland lärarinnorna i bestyrelsen.

Utom dessa, direkt i mötets bestyrelse verksamma damer, komma nog under den stora veckan lärarin-

Fru Stina Hedberg

Fröken Augusta Hellberg

Fröken Gerda Nystedt

Fröken Carolina Persson

Fröken Sigrid Sjöberg

Folkskolans kvinnliga representanter i mötesbestyrelsen.

Fröken Anna Ljungberg

Fröken Rosalie Lindgren

Fru Alma Vik

Fröken Lina Gren

Medlemmar af styrelsen för Sveriges folkskolläraryrkesförbund.

nor med speciella fack eller intressen att passa på tillfället att träffas och öfverlägga om de ting, som särskildt ligga dem varmt om hjärtat. En sådan grupp, som vi hafva oss bekant, är Sveriges folkskolläraryrkesförbund. Vi meddela här porträtt af dess verkställande utskott och en mycket bekant Malmöläraryrkesförbund. Fröken Anna Ljungberg är ordf., fröken Rosalie Lindgren sekr. och fru Alma

Wik kassör. Bland annat ämna dessa damer söka få till stånd ett offentligt möte, angående den mycket aktuella »Öfverläraryrkesfrågan», med inledare från flera af Nordens länder. I pensionsfrågan ämna de också göra ett uttalande. Den svåraste frågan blir nog, huru man skall lyckas få tiden att räcka till för allt, som borde göras medan man är hvarandra nära.

Alma Wik.

Framtidens folkskola.

(Af *Nanny Palmkvist*. Wilhelmssons förlag, Stockholm.)

”De tankar, jag här går att framlägga om ”Framtidens folkskola” ha vuxit sig fram en efter en under min snart 25-åriga verksamhet i folkskolan. De böra tydas mera som ett sätt att hämta lust och mod för ett fortsatt arbete inom folkskolan än som ett till dess alla detaljer klart och positivt organisationsförslag för den nya skola, som måste komma.”

Förf.

Det är inte så ofta man får taga del af tankar öfver framtidens folkskola, framlagda af dess egna målsmän, och framför allt icke af dem, som i den nuvarande generationens skola offrat 25 år af möda och arbete. Och det är ej så underligt. Ju längre man arbetat där, desto villrådigare blir man oftast om mål och medel till ett bättre, och desto svårare ter sig folkskollärarens kall och arbetsfält.

Lycklig då den, som likt författarinnan, kan låta framtidens drömmen utfylla och förgylla nuets trista verklighet och så hämta styrka till att i handling sträfva mot det drömda målet.

Folkskolans arbetsfält är tungt och vidsträckt, och det är ej lätt att överblicka, än mindre att beså och vårda.

Det har många öfverraskningar att skänka doktrinären och nybörjaren, och ej en, utan tusen orsaker samverka till att nedslå och nedstämna optimismen. Snart finner den arbetande att inte allt är bra som det är, men ett

universalmedel emot bristerna — hvar finna det? Teoretici och utomstående ha legio af recept att bjuda, men botemedlen som dessa anbefalla visa sig ofta oanvändbara. Det är inte heller sagdt att den erfarne finner det, men man lyssnar så gärna till hans tal och hoppas, att inte allt är hugskott.

I lifaktiga reformtider blir kritiken skarp mot värden som gälla, och det ligger nära till hands att öfverdrifva bristerna eller se dem där de kanske minst äro att träffa.

Undervisningssättet betyder naturligtvis mycket, men långtifrån allt, kanske ej ens det väsentliga. Trots sitt förakt för metoder är det väl dock innerst inne ett nytt och ett år från år äfven i folkskolan allt mera användt undervisningssätt, som förf. tror vara det, som framför allt annat skall skapa lyckligare skolförhållanden och varaktigare resultat. Undersökning af verkligheten, den närmaste i tid och rum, icke böckernas eller lärarens färdiga rätter på ungdomens bord, det egna sökandet och finandet under lärarens varligt hjälpsamt hand, etc.

Ingen modern människa förnekar att detta tillvägagångssätt är psykologiskt riktigare och äfven i många afseenden mera gifvande än gångna tiders ofta abstrakta och ensidiga preparerande, men det är mera än ett sätt, som kan sporra energien och träna tanken och hårda viljan, och det är inte sagdt, att framtiden blir lika hård i sin dom öfver det arbete, som under de senare decennierna utförts, som nutiden tycks vara.

De sociala väckelserna, de intelligenta och målmedvetna arbetarskarorna landet rundt, hvilka — trots allt som

kan sägas om och mot dem — dock troget arbeta för att höja sig och de sina till en människovärdigare tillvaro, vittna de ej om att folkskolans arbete ingalunda varit förgäves?

Nog har hon sin anpart i skulden för tidens lyten, men hon, den stora svenska allmänhetens skola, har äfven sin del i tidens ljusare sidor och framåtsträfvande rörelser. Många ha hos henne, trots allt, fått törsten efter vetande och framåtsträfvandets impuls. Flera än man tror ha i folkskolan fått denna väckelse, och ännu flera skulle ha fått den där, om inte näringsbekymren tyngt ner barnåren och om de inte släppts ut ur skolan innan de börja reflektera öfver sig och den värld de tillhöra.

Folkskolans alumner anses mogna vid 12 à 13 års ålder, lämna sin skola, då de som bäst behöfde den, och däri ligger egentligen det stora felbegreppet, det, som gör att resultatet blir så ringa. Släpp ut 12-åringar från läroverk och enskilda skolor och bed dem finna sig tillrädda i lifvet med det vetande de fått och den färdighet de förvärfvat och ge dem lika litet familjestöd, som folkskolans barn få, och deras framtidsmöjligheter och personlighetsutveckling lära nog inte bli så särdeles mycket rikare än dem, som nu nås af från folkskolan afgångna lärjungar.

Inte lär ett nytt sätt att handha undervisningen före 12-årsåldern ta bort slynålderns vanskligheter. Dessa kunna mildras genom ledning och inflytanden från en moralisk omgivning under denna farliga utvecklingsperiod, men försvinna lära de väl aldrig helt. Amerikas ungdom går tämligen fri för religiösa dogmer, men öfvergångsålderns själfhäftelsesymtom äro knappast mera tilltalande där än här hos oss.

Bibliotek, läsesalonger, utbildningscirklar behöfva nu inte endast ta upp det arbete folkskolan försummat. De behöfvas ännu mera för den fortsatta utbildningen, och det äfven om folkskolans arbete upp till 12-årsåren vore aldrig så godt, aldrig så konstnärligt. Hvar ålder måste ha sina bildningstillfällen.

Att man fordrar för mycket af barndomsskolan, för tidigt anser de unga färdigrustade för lifvet, mogna för kampen på egen hand med lifvets svårigheter, det är nog det stora felet, och det har hämnat sig.

Barndomsskolan kan och bör bli bättre, men den kan aldrig ersätta ungdomsskolan. Denna har hitintills i vårt land varit de bättre lottades prerogativ.

Folkskolan måste också få sin ungdomsskola och en sådan, som ger de unga stöd i öfvergångsåldern och hjälper dem till större arbetsglädje, större framtidsmöjligheter och större yrkesskicklighet på den bana de valt för sin utkomst. Får den ej det, blir dess gärning endast half, hur man än ordnar stoffet för undervisningen eller omdanar denna i barndomsskolan.

Det tyckes som hade författarinnan ej tillräckligt beaktat den bristen i vår folkundervisning.

Nanny Palmkvists broschyr eggjar ofta till motsägelse, i all synnerhet gäller det hennes ord om hjälpklasserna, men den är skriven både med udd och temperament,

och som en sådan skrift alltid intresserar och väcker, så ger äfven författarinnans broschyr oss åtskilligt att begrunda, när vi lagt den afsides. Ingen ångrar därför att han läst denna lilla bok, äfven om han ej kan gå med på fröken Palmkvists program eller omvändes till tron att hennes drömda skola i allt och allo är det ideal, som bör eftersträvas och som måste komma.

H. J.

Från världens rösträttsfält.

Den 44:de årsdagen af den dag, då männen bröto ned stängslet omkring Hyde Park för att därmed och genom andra våldsåtgärder ge eftertryck åt sin begäran om utsträckt P. R., vandrade de engelska kvinnorna för andra gången till den historiska platsen för att genom fredlig demonstration framhålla sina kraf på medborgerliga rättigheter till och med i den inskränkta mån som förlikningsbillen medger.

Antalet deltagare i de båda processionerna var större än den 18 juni, åhöraremassorna i Hyde Park uppgingo till en half million människor, ordningen var genomgående stor, sympatierna för kvinnorna allmänna och kvinnorna själfva alltmera stärkta i sina rättmätiga kraf, allt lugnare i sitt uppträdande och alltmera genomglödgade af det mod och den säkerhet, som vissheten om framgång för deras sak, stärkt af deras eget lands för hvarje dag ökade medkänsla, ger dem.

Mr Asquiths svar på de af Lord Lytton formellt begärda ytterligare lättnaderna är till ordalydelsen ännu okänt, men det förljudes att det lär vara ogynnsamt, och till i torsdags, den 28, då *Votes for Women* redan gått i press, hade Förlikningskommittéen sammankallats till möte för att bestämma sitt vidare handlings-sätt.

I veckans ledande artikel talar Christabel Pankhurst med vägande och bestämd auktoritet om hur kvinnorna i W. S. P. U. ämna förhålla sig, och denna förening liksom de öfriga har fullt och fast beslutat att orubbligt stå fast vid sin fordran på att Förlikningsbillen skall bli lag under denna parlamentssession, och att hvar och en efter sin öfvertygelse skall offra, handla och kämpa för att vinna sin sak.

”Snart skola vi få veta resultatet af parlamentsmedlemmarnas försök att stödja billen.

Och om de icke kunna undanrödja regeringens veto, måste kvinnorna själfva handla. — — — Och regeringen skall finna, att hvarje försök att genom häktningar, fängelsestraff och andra repressiva åtgärder tillbakaslå kvinnornas anlopp fullkomligt skall misslyckas och att ingenting annat än Rösträttsbillens genomförande skall kunna hejda det nya, aktiva fälttåget.”

Utom rapporten till Förlikningsbillens historia, det ojämförligt mest intressanta som nu sker i rösträttsvärlden, komma denna gång blott ett par notiser, och rätt nära har det varit att alla rapporter fått vika för ett stort sorgebud.

Mrs C. Chapman Catt har varit mycket betänkligt

sjuk. Den 3 juni måste hon genomgå en operation, och först den 13 i samma månad kunde läkarna förklara henne utom fara. Det torde dröja länge om, innan hon blir fullt återställd, men det tros dock att I. A:s — af alla, som kommit i någon beröring med hennes ädla personlighet — beundrade ordförande skall bli fullt frisk igen och starkare än förut. Måtte rörelsen ännu länge få vara under hennes ledning!

Och just då hon blef sjuk hade hon fått ett uppdrag, som hon säkert med stor glädje emottagit. Det var att tala på "Federation of Women's Clubs", som existerat i tjugo år men som hittills aldrig på sina årsmötens program velat ha K. P. R., emedan "saken var för revolutionär". Rösträttsvännerna anse detta för en stor och viktig seger. Miss Kate Gordon från New Orleans höll i stället för Mrs Catt ett af årsmötets "stora tal", som mottogs med entusiasm, medan ett uppläst "anti"-föredrag endast rönste köld. F. W. C., Förenta Staternas största organisation af kvinnor, räknar 1,000,000 medlemmar.

Från Ungarn beskriver Rosika Schwimmer kvinnornas valkampanj, därvid regeringen, som bekant, erhöi kolossal majoritet och därvid kvinnorna utdelade mera än 200,000 ströskrifter och spikade 10,000 upprop. "Vi äro gränslöst trötta nu", skriver hon, "vår kassakista är tom, men entusiasmen oförminskad. Och så länge den håller, skola vi inte upphöra att sträfvä framåt."

Den som skriver detta minns med glädje de milda junidagarna i Amsterdam för 2 år sen, då hela Holland doftade new-mown hay. Det förefaller icke underligt, att kvinnorna antagit den dag, då Internationella alliansens kongress den 15 juni tog sin början där, till sin nationella rösträttsdag. Antalet medlemmar i deras Landsförening har vuxit från 1,800 till 3,058 och antalet lokalföreningar från 34 till 42. Det är säkert ett godt arbete, som utförts i det lilla konservativa landet, ehuru man där som annorstädes icke nog kan förvåna sig öfver motståndet mot ett så enkelt och självklart kraf som kvinnornas på att få vara medborgare i afseende på en medborgares rättigheter liksom de äro det i afseende på en medborgares skyldigheter. Sedan de ordinarie rösträttsangelägenheterna affärdats kanske något kortare än annars, emedan det är sommar och nästan alla lagstiftande församlingar har ferier, hvarför inga dufvor med oliveblad kunna omtala deras vänliga tillmötesgående af kvinnornas kraf på P. R., kan det vara af intresse att nämna något om de olika yrken, hedersplatser och sysselsättningar, däri kvinnor under året kommit in. Exempel tagna på måfå, utan anspråk på att vara fullständiga och som möjligen kunna mångdubblas, innan året nått sitt slut.

Det stora Amerika börjar alfabetet och raden af exempel, och den första kvinnan som omtalas är från den fjärran, fjärran Östern. Ingen organiserad kvinnofråga finnes ännu därborta, men det första bandet har lossats, det som hindrade kvinnornas fria rörelseförmåga. Miss Ty Liung, som blifvit utsedd till assistent åt husmodern vid den nya emigrantstationen på Angel Island, nära San

Francisco, är den första kinesiska kvinna, som erhållit någon officiell befattning i Förenta staterna.

Miss Lulu Rice i Longmont har för kort tid sedan erhållit privilegium på att vara balsamerare i Colorado. Hon var den enda kvinnan bland sju kandidater, som anmält sig till föreskrifven examen, och den enda kandidat, som gick igenom examen.

Miss Ellis Meredith har blifvit vald till en af de trenne valkommisarierna i Denver, Colorado. Det är första gången en kvinna fått någon stadens tjänst i Denver eller någon rent politisk syssla i Förenta Staterna.

Näst efter Amerika kommer Danmark i bokstafsordning. Hoppet från stort till smått är rätt märkbart.

Fröken Emilie Andersen i Svendborg har nyss aflagt gesällprof i skomakareyrket med betyget m. g., det bästa betyg i facket, som på 20 år utdelats i Svendborg. Svendborg har äfven äran af den första kvinnliga läkaren och den första kvinnliga sadelmakaren. En af den afgångne ministären Zahles sista regeringshandlingar var att gifva kvinnor rättighet att bli ordinarie tjänstemän i departementen, och den första kvinnan, i justitiedepartementet, är jur. kand. E. Ussing.

Nationalföreningen för lärare i England har för första gången valt en kvinna till vice ordförande. Och som ordförandeplatsen tillsattes automatiskt på så sätt, att den det ena året valda vice ordföranden nästa år är själfskriven ordförande, kommer Miss Cleghorn nästa år att presidera öfver en organisation af 70,000 medlemmar. Men därför är ju tidigare genom en längre artikel redogjort i Dagny.

Markisinnan af Londonderry har af konungen (Edvard VIII) kallats till ledamot af den första rådsförsamlingen vid Queen's University i Irland.

Miss Dossibar Cowasjü Pateu har efter aflagda examina upptagits på Kungl. Läkaresällskapets "lista", hvilken förr icke varit tillgänglig för kvinnor. Miss Pateu har tagit med. kandidaten och licentiaten i medicin och kirurgi i Bombay, hvarefter hon under de sista 4 åren studerat vid Royal Free Hospital och Kv. Med. Höskolan i London.

Konung Georg V:s tronbestigning proklamerades för första gången af en kvinna i Aldeburgh — Mrs Garret Andersson som är mayor därstädes. M:me Faisey-Lamennier är den första kvinnan i Frankrike, som blifvit utnämnd till brefbärare, i den lilla staden Chapelle sur Aveyron. Hon gör sina ronder på cykel, som tillhandahålles af postkontoret.

En händelse utan motstycke har förekommit vid elevtäfingarna i skulptur vid Sköna Konsternas Akademi i Paris. De trenne första platserna hafva vunnits af kvinnor, därvid M:lle Mauroux fått det s. k. Prix de Rome, första gången detta eröfrats af en kvinna.

Af den lilla axplockningen synes, hur kvinnorna sträfva på alla områden, de praktiska och nyttiga; de, till hvilka det kräfvades studier och lärda mödor, och de, till hvilka det jämte den naturliga begåfningen fordras ospard flit och energi.

ELLEN WESTER.

Samverkan mellan Nordens lärarinnor.

Jag sitter här borta på Sveriges landsbygd, och jag motser med längtan det stora nordiska skolmötet. Det är som strömmade en våg från den stora, rörliga världen mig till mötes hvar gång jag tänker på de dagar som stunda däruppe i Stockholm, då så många mötas från Skandiens skilda bygder och kulturcentra för att några dagar samlas kring det stora gemensamma intresset: ungdomens fostran. Och dock ser jag med ett stilla vemod på inbjudningsprogrammet: män, som tala, stora namn, kända namn, få kvinnonamn, ingen af de undan-gömda från de små bygderna har vågat sig fram för att tala om sina erfarenheter och om hur man där skall ordna sitt arbete efter de små förhållandena och med de jämförelsevis tunga och på flera åldersklasser splittrade arbetstimmarna. Jag skulle vilja höra, huru de ha det ställt i de öfriga nordiska länderna, om de äfvenledes där ha att dragas med de förhållanden, som skapat så många littera i vår normalplan m. m.

Jag ser dessa skaror af arbetande systrar från Konge-å till Nordkap strömma till vår hufvudstad. Jag skulle vilja tala med dem, höra huru de ha det ställt, huru de arbeta, huru de lefva sitt lif i det tysta och obemärkta långt fjärran från kulturhårdarna, de liksom jag, men jag känner dem ej, jag vågar mig ej fram till dem, och jag kommer mig ej för att samla dem.

Jag vet, att det finns en svensk folkskolläraryrkesförening, en dansk och en norsk lärarinneförening, men månne de samarbeta, månne de ha någon korrespondens samsamling, något gemensamt organ, genom hvilket de kunna för sina respektive föreningar dryfta och planlägga frågor och program för att höja Nordens kvinnobildning, framför allt kvinnans af folket andliga och praktiska danning för de hemmets och samhällets uppgifter, som möta henne såsom fullvuxen och som allt mer fordra, att hon förstår och behjärtar och med friskt mod tager itu med dem den dag de kräva att hon står rustad för dem? Och så, hur behöfver ej flickan tidigt rustas för att med framgång kunna ta upp kampen för tillvaron, bli i stånd till att försörja sig och stödja det hem hon tillhör?

Säkert skulle mycket kunna uträttas för landsbygdens och städernas fattigmansdöttrar, om lärarinnorna i Nordens skilda länder samarbetade för att föra fram frågor, som beröra deras elevers framtidsväl.

Hvad har ej den internationella kvinnorörelsen genom sin samlade styrka förmått uträtta? Äfven vi lärarinnor skulle förmå mycket, om vi lärt oss samarbetets och sammanhållningens svåra konst.

Och redan det att veta huru våra grannländers skolor och lärarinnor arbeta för ungdomen och med ungdomen, redan det vore en styrka.

Det, som är värdefullt, skulle lättare spridas och det, som är moget för bortrensning, fortare försvinna.

Och vi själfva för egen del, huru mycken nytta och glädje skulle vi ej ha af detta samarbete och af ett innerligare umgänge med hvarandra, än nu är fallet. Här

sitter jag i min ensliga skola på landsbygden. Långt har jag till kamrater. Rundt omkring allmogehem och statarhem. En landthandlare — en stationsinspektors- och en underofficersfamilj — det är den lägre societeten och den högre — det är prästfamiljerna och herrgårdsfamiljen. Jag hör inte riktigt till någondera. Jag måste gå mellan alla tre lägren. Hurgärna skulle jag ej under ett par veckor eller tre under sommaren ta emot en gemyntlig dansk lærerinde eller en stolt Gunvor Torsdatter från Nordlanden eller en syster från landet med de tusen sjöar. Jag skulle visa dem riktigt svenskt landtlif, föra den samman med dessa älskliga, enkla familjer jag här känner ifrån de tre läger jag beskrifvit. De skulle få en inblick i verkligt svenskt landtlif, inte sådant det ter sig vid badorter och stadslifsimiterande pensionat. De kunde komma två eller tre. Jag skulle nog bereda dem plats. Hvad vi skulle lära af hvarandra, förstå och jämföra hvarandras arbetssätt och lärometoder etc.

Så nästa sommar fore jag i gengäld till Jylland eller Nordmarken eller Finland, och hvad jag då där finge se och erfara, det vet jag skulle vara mycket värdefullare än det, som vinnes på en kort och kostsam turistfärd, och kanske skulle dessutom genom den intimare sammanlefnaden knytas vänskapsband, som vore af värde för lifvet, en ljusglimt i en landsortsläraryrkes ofta på verkligt gifvande umgänge fattiga lif.

En korrespondens- och förmedlingsbyrå för visitutbyten kunde säkert inrättas i våra hufvudstäder — eller andra större städer — och där skötas af genom lärarinneföreningen utsedda, för saken intresserade kamrater.

Till städerna är det ju lättare att komma än till landsbygden. Där behöfde kanske ej lärarinnorna ta emot. De bo ju där ofta trängre, och deras hem äro ofta endast afsedda för arbetsmånaderna, men där borde finnas en à två utsedda, som gäfve resande lärarinnor och stipendiater råd och de bästa upplysningar angående rum, inackordering, sevårdheter, nya skol- och undervisningsförsök m. m. De borde dessutom förmedla den personliga bekantskapen med lärarinnekåren på platsen eller med några särskilda kamrater där, som vore villiga offra en eftermiddag eller kanske något mera för att initiera den besökande i det för platsen säregna och sevärda, framför allt från skolsynpunkt. Inspektörerna ha inte alltid tid härtill och bli på en del orter för öfverlupna af rådfrågande och rådsökande stipendiater och skolbesökande.

Dessa upplysningsskyldiga lärarinnor borde man känna till och våga tillskrifva vid en studieresas uppgörande. Ett mindre honorar från landets stora lärarinneförening kunde nog utanordnas härför.

Och till sist, skulle vi ej alla Nordens lärarinnor våga oss på att under ferierna föranstalta gemensamma studiekurser i våra universitetsstäder eller annorstädes, kurser i en del mer kvinnliga ämnen först och främst såsom kvinnlig hygien, samhällshygien, hushållskemi, mön-

sterritning, men dessutom också i biologi, anatomi, fysiologi, i förening med en kortare samaritkurs. Teckningskurser efter olika länders och städers modellserier och metoder vore äfven nyttiga, ej minst för undanrödjande af den ensidighet, som olika länders och städers facklärare i detta ämne så lätt slå öfver till. För oss landsbygds lärarinnor vore det glädjande om aftal kunde träffas med en folkhögskola eller landtmannaskola, därtill lämplig, om att anordna kurser eller föreläsningar, som beröra småbruket och dess binärningar såsom husdjurskötsel, hemslöjd, hönsskötsel, mjölkbehandling, fruktanvändning m. m., allt ämnen, som det blir af vikt för oss att ha någon kunskap i, då den obligatoriska fortsättnings- eller fortbildningsskolan i vårt land blir en verklighet. Och det torde kanske inte dröja så synnerligen lång tid, innan hon förefinnes, och då behöfva vi vara rustade för att någorlunda kunna motsvara de kraf, hon ställer på oss.

Från Norden kunde ju alltid samlas fullt antal deltagare, och samvaron mellan människor från olika länder med olika uppfattning och syn på tingen bildar, utvecklar och tillför något nytt och värdefullt, på samma gång det är det kraftigaste botemedlet mot den ensamhetens ensidighet, som den för sig allena arbetande så lätt förfaller till.

Äfvenledes kunde vi ta upp frågor, som röra våra arbets- och aflöningsförhållanden och söka förbättring med större effektivitet, om samma önskemål höjde sig likt en mäktig våg från Östersjöns till Nordsjöns stränder och frambures af de olika ländernas lärarinnekårer samfällt och med enig styrka.

Här, där jag sitter i min aflägsna bygdekrok, kan jag föga göra åt saken, men det finns dyrbara krafter att väcka och anropa och taga vara på, som skulle kunna verka för ett utbyte af tanke- och umgängeslif mellan Nordens lärarinnor.

Vi Nordens kvinnor ha sen urminnes tider i arf företagsamhet och en outsläckt själständighetsåtrå. Tidtals har den känslan sofvit eller slumrat, men den har dock funnits där på djupet af den nordiska kvinnans själ. Vore det ej möjligt, att vi genom samverkan skulle kunna uträtta mycket för att höja den nordiska kvinnan och väcka den energi och sedliga kraft, som hon fått i arf från gångna generationer?

Det är Blendas och Birgittas döttrar och afkomlingar, som härmed vända sig till de andra nordiska ländernas kvinnor och fråga, om de vilja vara med och samarbeta för en sammanslutning mellan Nordens lärarinnor och verka för vidgad samarbete mellan dem. Ni skulle låta oss en och annan gång få tillfälle att höra edra främsta kvinnor på skilda områden, och hvad de hade att ge oss, att säga, det skulle sedan vinna i styrka, när det såddes ut i mottagliga sinnen från Ishafvet till Västerhafvet.

Formen för detta samarbete är det ej en ringa landsbygds lärarinna gifvet att föreskrifva eller i detalj angifva. Jag hoppas, att då Centralstyrelserna för de nordiska folkskollärarinneförbunden råkas häruppe i Stockholm i som-

mar de ha något att säga hvarann i denna fråga, att de samråda om, huruvida något bör göras och hvad som bör göras och komma sedermera vid ett förnyadt sammanträffande antingen genom skriftväxling eller på annan väg öfverens om formen för det nordiska samarbete lärarinnorna först böra starta.

Är så isen bruten, växer nog tanke- och umgänges- och lärdomsutbytet fram af sig själf, ty så mycken samhörighetskänsla finns det ännu mellan Nordens folk, att vi trifvas samman, att vi förstå hvarandras idéer och sträfvan, och så nära fränder äro vi, att de nationella olikheterna ej äro åtskiljande, bara utvecklande och bildande för samtliga parter.

Kamrater från andra sidan Sundet eller Kölen eller Bottenhafvet, han I uti denna fråga ett godt uppslag att ge eller en god idé att frambära, låten Er röst höras i Dagny, hvars redaktion, så långt utrymmet och lärarinnornas försporda intresse det medgifver, skall låta det komma till allmän kännedom bland Sveriges lärarinnor, och sedan, när det på denna väg försports att ett levande intresse förefinnes, taga nog de olika nordiska lärarinneförbunden saken om hand och föra den vidare och göra den till en styrka, en uppmuntran och glädje för Nordens lärarinnor.

Det hoppas åtminstone i sitt stilla sinne och i sin undangömda vrå

En svensk landsbygds lärarinna.

Litteratur.

Margaret Mc Intyre: Grottpojken från stenåldern. Bem. öfvers. Bokförlaget Puritas, Stockholm.

Otaliga äro de lekar, hvilka inspirerats af Robinson Crusoe och Coopers indianhistorier — lekar, där man som Robinson och Fredag genomforskade oboboda öar eller som Skinnstrumpa och Hjortdödaren och Unkas hade tusende härresande äfventyr i de röda männens land. Och därför ha de böckerna blifvit älskade med en kärlek, som varat långt efter det böckerna blifvit utslitna af flitigt bruk och deras läsare upphört att — som en liten gosse jag kände — vänta på den dag, då han skulle bli indian.

En bok, som bör kunna ge upphof till en massa förtjusande lekar, är "Grottpojken från stenåldern". Nu i sommartid då klimatet tillåter mera utsträckt friluftslif, komma helt visst många gossar och flickor, som läst denna bok, att åtminstone för någon dag då och då draga ut till skogs och bland skären för att lefva som barnen gjorde i den gråa, gråa forntiden, långt före historiens sagotid. Och i stället för namnen Falköga och Den vilda vargen och Den hvita skogsblomman kallar man sig då som bokens barn Tallkott och Mussla och Honung och Sjöskum.

Men boken är ej blott rolig utan äfven lärorik. Den tyder det språk, som hållristningar och afskrädeshögar, försteningar och bärnsten ta'la — och låter oss få en gan-

ska god bild af lifvet under mycket primitiva livsvillkor. Att inom berättelsen sammanförts bilder från såväl olika tider som olika orter bidrager, såsom statsgeologen, doktor N. O. Holts i sitt företal säger, till att göra skildringen mera omfattande och mera underhållande.

Man kan anmärka, att dessa förtidsmänniskors språk, åtminstone delvis, är allt för modernt; — särskildt verka barnens "pappa" och "mamma" rätt lustigt.

A. H—n.

Lönereglering och pensionering vid de enskilda läroverken.

För åtta år sedan utfärdades i sammanhang med en anslagshöjning de första allmänna bestämmelserna om lärarinnornas löner. Dessa skulle — med afdrag för kortare tjänstgöringstid — vara minst lika stora som minmilönen för folkskollärarinnorna å samma ort. Detta hade den förde'len, att lönerna kunde anpassas efter de ekonomiska förhållandena i olika städer, men å andra sidan voro bestämmelserna otillfredsställande, så tillvida som de ej medförde några ålderstillägg. Från och med i år stå lärarinnorna ändtligen inför en ändring till det bättre i det senare afseendet, tack vare det förslagsanslag af 190,000 kronor, som riksdagen beviljat för "lönstillägg åt lärarinnor vid statsunderstödda enskilda läroanstalter". Föreståndarinnor, ämneslärarinnor och öfningslärarinnor skola enligt de bestämmelser, som åtfölja anslaget, allönas efter vissa bestämda grunder samt äga rätt till lönetursberäkning. För lärarinna, som aflagt "de prof, hvilka erfordras för behörighet till ordinarie ämneslärarinnetjänst vid allmänt läroverk" (= statens samskola), är grundlönen 1,400 kr. under det att den för lärarinna, som aflagt de prof, "som erfordras för ordinarie ämneslärarinnetjänst vid folkskola, eller som genomgått af K. M:t godkänt enskildt lärarinneseminarium", är 1,200 kr. Slutlönen för båda kategorierna är 2,000 kr., och den uppnås af lärarinna, tillhörande den förra, efter 10 och af lärarinna, tillhörande den senare, efter 15 års tjänstgöring.

Härmed ha stora och viktiga fördelar vunnits för hela lärarinnekåren. På en och annan dyr ort inträder visserligen en sänkning i grundlönen, i Stockholm t. ex. från 1,550 kronor, som dock ej får drabba någon redan anställd lärarinna; och lönerna i allmänhet torde ej ens nu kunna anses tillfredsställande i jämförelse med hvad som bjudes bildade kvinnor med kortare och mindre dyrbar utbildningstid t. ex. vid posten, telegrafan och järnvägen; men det nu uppnådda resultatet utgör dock en stor ekonomisk förbättring i och för sig och dessutom ett första tillämpande af den viktiga lönetursprincipen.

Såsom ofvan nämnts ha regering och riksdag tillvaratagit statens intressen genom att fastställa viss kompetens för de lärarinnor, som skola komma i åtnjutande af lönetursberäkning. För erhållande af s. k. "högre kompetens" erfordras viss akademisk examen tillika med genomgången profår eller afgangsexamen från högre lärarinneseminarium eller från seminarium, som af K. M:t tillerkänts rätt att anställa examen, hvilken medför samma rättigheter. K. M:t har tillerkänt Anna Sandströms Högre lärarinneseminarium och Privata lärarinneseminarier, båda i Stockholm samt Privata lärarinneseminarier i Lund och Privata Högre lärarinneseminarier i Göteborg rätt att under vissa år anställa dylik examen. För vinnande af "lägre kompetens" erfordras att vara ut-

examinerad från folkskoleseminarium, Privata lärarinneseminarier i Stockholm lägre, tvååriga kurs eller Detthowska privatskoleseminariet.

Äfven lärarinnornas pensionsfråga har hittills befunnit sig i ett högst otillfredsställande skick, och arbetet för dess lyckliga lösning har under åtskilliga år stått på Flick- och samskoleföreningens program. I sammanhang med löneregleringen har riksdagen nu också ordnat lärarinnornas pensionsförhållanden. Staten skall upprätta en pensionsanstalt, där hvarje lärarinna i klasserna öfver de förberedande skall vara skyldig att ingå som delägare, tidigast vid 25 års ålder. Till pensionsafgiften bidrager staten med en tredjedel af lägsta pensionsafgiften, och en tredjedel af denna skall i vissa fall erläggas af kommun eller enskilda donatorer, i andra af vederbörande läroanstalt. Årsafgiften för den, som blifvit delägare vid 25 år, är 180 kr. För att erhålla den högsta pensionen, 1,200 kr., måste delägare ha uppnått 60 år, men förkortad pension kan utfås efter 55 års ålder.

De förberedande klassernas lärarinnor kunna genom att ingå i Svenska lärarinnornas pensionsförening förskaffa sig en mindre pension hvartill staten på vissa villkor bidrager med 60 kr.

För jämförelsens skull torde till sist böra erinras, att ordinarie ämneslärarinna vid statens samskola som åtnjuter en lön af 1,500 i första och 2,000 kronor i andra lönegraden har att erlægga en pensionsafgift af resp. 30 och 45 kronor samt erhåller en pension af 1,500 kronor vid uppnådda 55 lefnads- och 25 tjänsteår.

S. Sbd.

Pierre Budins Mjölkdroppe.

"Åt eder mina vänner, mina lärjungar, åt eder anbefaller jag Frankrikes små barn"! Så föllö Pierre Budins, den store läkarens och vetenskapsmannens sista ord, då han för tre år sedan träffades af döden midt i sin rika verksamhet på arbetets och ärans fält. — Och det skulle icke blifva förgäfvets som mästaren talat på dödsbädden. Ty hans närmaste, hans lärjungar vägde dessa ord på guldväg och beslöto — icke att resa en byst, ej ett monument — men gifva dessa ord med sin djupa tanke gestalt af en byggnad, där Pierre Budins minne alltid skulle äras och hans läror fortplantas till eftervärlden.

Detta är Mjölkdroppens vid 91 bis rue Falguière korta upprinnelsehistoria. Jag ber att här få lämna några upplysningar, som med sina siffror tala om huru i det stora Paris Mjölkdroppens välsignelsebringande verksamhet får göra sig gällande.

1892 hade Pierre Budin själf bildat Paris första Mjölkdroppe. Han var då öfverläkare på ett Barnbördshus och berättar själf att han fick idén härtill, därför att med få undantag detta svar gafs honom, då han efter ett par veckor frågade sina forna patienter från B. B. hvar barnet vore: "Det är dött"!

Och bättre än någon annan visste Pierre Budin själf hvilken fruktansvärd sanning som låg häri, ty på 100 barn dö här $\frac{1}{6}$ innan första året lupit till ända. Statistiken utvisar därjämte att på 1,000 barn som afidit

378 dött af magsjukdomar, 147 af bröstsjukdomar, 177 af ärftliga sjukdomar, 50 af smittosjukdomar, 25 af tuberkulos och 223 af diverse åkommor (d. v. s. mestadels rubbningar i matsmältningsorganen.)

Hälften af alla barn som dö dö alltså af magsjukdomar uppkomna uteslutande på grund af dålig näring eller öfvernäring.

Mjölkdroppens ändamål är som bekant att väga barnen, tillse att viktökningen sker proportionsvis och normalt, samt gifva respektive mödrar anvisningar om lämpliga födoämnen. Den institution, som bär Pierre Budins namn, söker därjämte vara en metodisk "Barnavårdsskola" och "Moderskola" med ordinarie föreläsningar hvarje torsdag i hithörande ämnen. Man vill, såsom den tjänstgörande doktorn uttryckte sig, "lära mödrarna deras yrke af mödrar".

Alla personer, som önska sätta sig in i skötseln af ett spädt barn, äga hit tillträde.

Intet kan vara lärorikare än att åse undersökningarna onsdagar och lördagar och en gång i veckan åhöra de teoretiska föredragen.

En 60 à 70 barn i veckan föras af sina mödrar till konsultationerna. Intet sjukt barn emottages utan får i sådant fall vända åter från undersökningsrummet eller föras till barnsjukhuset.

Alla friska barn däremot föras in i väntrummet för vidare befordran till vägningsrummet och sist till tjänstgörande doktorn.

På ökningen eller minskningen i vikt beror kvantiteten mjölk, som modern uppmanas att afhämta i den därtill afsedda flygellokalen. Hvarje nykomling får mot 2 fr. afhämta en mjölkorg, försedd från den i stora koparkittlar steriliserade mjölken och med flaskor och nappar skinande af snygghet.

Denna lösen af 2 fr. får hon igen, då Mjölkdroppens hjälp ej längre behöfves.

Hela huset är för öfrigt nytt och fint och bygd efter alla hygienens fordringar. Det invigdes 24 maj 1909 af republikens f. d. president Emile Loubet.

Hederspresident i Pierre Budins Mjölkdroppe är hans efterlevande maka, M:me Budin, som ägnar hela sin tid och hela sitt intresse åt sin mans påbörjade verk och som alltid har ett vänligt ord, ett älskvärdt småleende åt alla. Men så krönes också deras arbete med framgång. För att med tystnad förbigå den etiska, moraliska och uppfostrande sidan af saken, så tala följande statistiska siffror nog för sanningen häraf. Före Mjölkdroppens med efterföljare bildande dogo i Paris 163 barn på tusen. Sedan densamma grundats: 1904, 82 på tusen, 1909, 32 på tusen.

Må Frankrike tacka sin välgörare, som lagt grunden till "Barnets tempel" och genom Mjölkdroppen funnit åtminstone ett botemedel mot den franska folkminskningen.

Disciple.

Annonsera i Dagny!

Notiser.

Kvinnlig polisstation för kvinnor. Under två år ha nu de tre kvinnliga poliserna i Stockholm tjänstgjort, och resultatet af deras arbete är det allra bästa. Både stadsfiskal Lidberg och polismästare Tamm ha endast lof-ord för deras verksamhet. Det är, säger den förre, en fullkomlig omöjlighet att nu reda oss utan polissystrar, vi vilja i stället ha flera. Polisen kommer genom dem i kontakt med en hel del personer som vilja pekuniärt hjälpa och upprätta sådana som kunna upprättas, och hr Lidberg ansåg att polisen härigenom fått in ett effektivt och städse eftersträfvadt element i sin verksamhet.

Enligt polismästarens mening har experimentet med polissystrar utfallit så bra att han önskade i det nya polishuset i Stockholm ordna en polisstation för kvinnor, skött endast af kvinnor. Hvad angår anställandet af polissystrar på hvarje station, är det en penning- och utrymmesfråga. Nuvarande anordningar med polissystrarna synas skäligen primitiva, och fullt effektiv kan åtgärden bli först när centraliseringen med egen polisstation genomförts — såsom polismästaren hoppas, i en ej alltför aflägsen framtid.

Ny utmärkelse åt Nobelpristagarinnan fru Curie. Den berömda radiumupptäckaren i Paris, madame Curie, som ifrigt fortsätter sina forskningar på detta område, har nyligen fått mottaga en i vetenskapliga kretsar högt värderad utmärkelse, nämligen Albert-medaljen i guld, som utdelas af Londons vetenskapliga sällskap. Redan år 1903 förlänade Royal Society och den engelska vetenskapsakademien sin Davymedalj åt makarna Curie. Den nya hedersbetygelsen är väl därför ett uttryck af erkänsla emedan madame Curie troget arbetar vidare på det område där hon redan vunnit så stora framgångar. Som bekant blef hon en månad efter mannens död utnämnd till hans efterträdare i fysikprofessuren vid Sorbonne.

En kvinnlig evangelisk präst. Som bekant finnes inom frikyrkliga samfund, särskildt i Amerika, flera kvinnliga präster, af hvilka en redan är bekant för Dagnys läsare, nämligen Mrs Anna Shaw, den framstående rösträttskampen. — Nyligen har emellertid den första evangeliska prästen framträd.

Det är fru Julia Margha, dotter till biskop Karl Sasz, hvilken efter att ha aflagt erforderliga teologiska examina för en tid sedan höll sin första predikan i Klausenburg, hufvudstaden i Siebenbügen.

Fru Margha har inbjudits till en predikoturné i Siebenbürgen och kommer troligen att inom närmaste framtiden bli erbjuden ett prästämbete.

Europas första kvinnliga sjökaptten. I Köpenhamn aflades nyligen sjökaptensexamen af fru Agnete von Bauditz. Fru v. B. har anställts som kapten på en af danska regeringens postångare i Isefjorden.

Vi beundra, vi förguda världseröfrarna hjälten och snillet. Men det gifves något större, något svårare än att eröfra världen. Det är att midt i världens orenhet behålla sig ren, att under den dagliga striden med fienden i eget bröst och fienden där utom framgå segrande, stigande, fri, befriande och — ödmjuk.

Fredrika Bremer (»Syskonlif»).

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$ och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) *Antingen*: Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) *Eller*: Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I städernas tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr nm.)

Undervisningsvan lärarinna

med de bästa rek. söker anställning i bildad familj i utlandet eller nära stad i Sverige. Svar till »22 år», Sv. Dagbl. Exp., Stockholm.

18-årig flicka

med elementarskolebildning önskar till hösten plats i fin familj helst på landet, att spela fiol och piano med barn samt vara till sällskap och hjälp. Svar till »Barnkär», Sv. Dagbl. annonskontor, Stockholm.

God Ab-studentska

önskar plats i familj att undervisa i vanliga skolämnen och musik. Helst större elever. Närmare genom »O. B.», Jönköping p. r.

Undervisningsvan, elementarskolebildad flicka

önskar under vintern några timmars dagl. arbete i större stad, där tillfälle gifves till egna studier. Vidare upplysning genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, Stockholm.

En snäll, ordentlig Flicka

med håg och fallenhet för sjukvård, önskar plats som biträde å sjukhus till den 1 sept.

Svar, helst inom 8 dagar, emottas tacksamt till »Maria 18 år», Allm. Tidningskontoret, Uppsala.

Sex präktiga äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, **ise Gagner.** 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Nybyggarna i Kanada. Berättelse för barn och ungdom. Bearbetning efter Kapten Marryat af Anna Gustafsson. 296 sidor, 39 illustr. af Nils Larsson. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm. (Stina Quint.)

*Folkskolans Barntidning
utgifven och redigerad af STINA QUINT utkommer 1910 i sin nittonde årgång.*

Ett rikt illustrerat nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

Studentska,

som nu varit elev i 14 mån. på apotek, önskar ombyte af plats den 1:sta nov. Svar till »Studentska», Eskilstuna-Kurirens kontor, Eskilstuna.

Fotografer!

Kvinnlig Fotograf med flerårig praktik i retusch och plåttagning önskar plats.

Svar till »Verkligt intresse», Tidningskontoret Humlegårdsgatan 9, Stockholm.

SJUKSKÖTERSKEELEV, med 1 års praktik, önskar sköta sjuk dam eller herre. Ersättning önskvärd. Sv. till »Sjuksköterskelev», Katthammarsvik, Gotland.

25-årig Flicka

önskar plats i liten familj att gå frun tillhanda, i Stockholm eller dess närhet.

Svar märkt »25 år», p. r., Her-nösand.

Infödd engelska

önskar plats nu genast i fin familj som sällskap och hjälp samt tala språket. Bästa refer. Svar till miss Offord, Lund p. r.

Guvernant.

Ung flicka, som i år genomgått åttaklassigt läroverk, önskar plats i familj att undervisa 2—3 barn i skol-åldern. Äfven kompetent att meddela undervisning i sång och musik till nybörjare. Svar till »Elsa», Sund, Sandvik p. r.

En flicka

som med goda betyg genomgått elementarläroverk samt sedan tvenne år vistats i England och Tyskland för språkstudier, önskar komma i aktingsvärd familj att gå frun tillhanda samt hjälpa barn med läxläsning. Svar till »20-årig», Norrköping p. r.

Studentska

önskar plats å apotek. Svar till A. G., Tidningsk., Odeng. 37, Sthlm.

Herrar Landtmätare!

23-årig flicka önskar plats, nu eller 1 sept. (helst i Sthlm). Betyg, kartprof och muntl. rek. finnas Svar emottagas tacksamt till "Noggrann ritning", pr Djursholm.

Guvernant.

Ung flicka som med goda betyg genomgått 8-kl. läroverk och nu i sommar vistats i England i o. för utbildning af språket önskar till hösten plats som guvernant i godt hem. Ar äfven villig deltaga i andra inom hemmet förefallande göromål. Svar till "E. R.", Brunna p. r.

Ung, Kindergartensbildad flicka,

som äfven talar tyska, önskar plats i bättre familj nu genast eller senare. Svar till "19 år", Hernösands-Postens exp., Hernösand.

Lärarinneplats

i familj önskas af exam., undervisningsvan lärarinna. Sv. "27 år", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En 23-års flicka,

som genomgått Filip Holmqvists handelsinstitut i Göteborg och som är kunnig i ryska språket och äfven något i tyska, önskar plats å kontor. Svar till "23 år", att inlämnas å tidningsk. i Nr 63 Odengatan, Stockholm.

Ung, elementarbildad flicka,

som med godt betyg genomgått ett-årig kurs vid Handelsinstitut, önskar lämplig plats, helst vid större brukskontor. Ar kunnig i stenografi, maskinskrifning samt engelsk och tysk korrespondens. Svar tacksamt märkt "Stenograf", Grästorps p. r.

UNG flicka från ett godt respektabelt hem, önskar från den 1 sept. plats i familj (helst i Stockholm) att vara husmoder behjälplig med lättare husliga sysslor och sömnad. Har deltagit i hushåll i prästgård, hvarifrån rek. finnes. Svar med uppgift om villkor och lön märkt "Familjemedlem", Hernösand p. r.

UNG FLICKA söker plats i början af sept. i bättre hem helst prästgård. Lön önskvärd och ett godt bemötande. Helst i närheten af Karlskrona. Svar till "Familjemedlem", Karlskrona, p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Stenograf o. Maskinskrifverska

söker plats. Svar till "Arbetsam", Landskrona, p. r.

Som värdinna eller hushållsföreståndarinna

söker medelålders änkefru plats. Har förut i 3 år innehaft plats som värdinna men är i följd af dödsfall ledig. Bästa referenser. Svar till "Praktisk och duklig", Motala Verkstad, poste restante.

En 18-års föräldralös flicka

från landet söker plats som hjälp i hushållet i bättre familj. Har genomgått fem månaders husmoderskurs. Svar afvaktas tacksamt till "Familjemedlem", Stillingsön, p. r.

Ung officersfru

önskar till hösten plats som husmoder och värdinna i ett hem där barn finnas. Fullt kompetent att sköta och förestå ett bättre hus samt ev. leda barnens uppfostran. Ar musikalisk och besitter ett jämnt, gladt lynne. Svar märkt "Husmoder", Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Plats önskas

att på egen hand sköta hushåll, helst där jungfru finnes. (Har genomgått hushållsskola). Svar inlämnades till "Lisa", p. r. Vinninga.

En frisk 23-årig landtbrukaredotter

som genomgått en kurs vid Karlskoga praktiska skola önskar för vidare praktik och utbildning plats i fint och godt hem helst landtegendom. Ar villig deltaga i förekommande göromål. Lön önskas! Svar önskas snarast möjligt under adr.: Alma Carlsson, Prakt. skolan, Karlskoga.

LEDIGA PLATSER.**Vikariat**

för lärare eller lärarinna under nästkommande läsår vid Djursholms Samskola i ämnena svenska och tyska sökes senast Onsdagen den 10 augusti. Närmare meddelar rektor Sigurd Wickbom, Djursholm.

Lärarinna i teckning

med skyldighet att undervisa dels i Kiruna högre folkskola, dels i Kiruna folkskolor, erhåller anställning från början af instundande hösttermin den 7 sept. Arlig lön 1,500 kr. jämte bostad om ett rum samt bränsle. Sökande bör hafva aflagt teckningslärarexamen vid Tekniska skolan i Stockholm eller eljest kunna styrka sin kompetens och bör helst förut innehaft anställning som teckningslärarinna.

Ansökningar mottagas före den 15 aug. af öfverläraren J. Emil Björkman, hvars adress intill 4 aug. är Alvastra och därefter Odengatan 61, Stockholm.

Lärarinna,

undervisningsvan och barnkär, får till hösten plats på egendom i Västergötland att undervisa två elever i 3:dje förber. klassens kurs. Rek., fotografi och löneanspråk under adress Fru disponent J. M. Hansson, Mölneby, Hid.

Ung flicka,

hvilken genomgått minst 8-klassigt läroverk och tillika kompetent att undervisa i musik elev, som tyänne år förut åtnjutit undervisning i pianospelning, erhåller plats som lärarinna i familj. Lönepretentioner torde uppgifvas. Svar till "Musikalisk", p. r., Töreboda.

Sköterska

för Nacka Skydds- & Ålderdomshem (Fattighus) sökes. Tillträde 1 eller 15 oktober. Löneförmåner: ensamt rum, lyse, värme, kost, tvätt, läkarevård och kontant lön 300 kr. Åligganden: vårda åldriga och sjuka, event. äfven utom hemmet, biträda vid ledning och utförande af arbeten inom hemmet. Sökande bör ej öfverskridit 35 år. Diakonissa eller församlingssystem har företräde. Instruktion och närmare upplysningar erhålles hos undertecknad Riks. Storängen 41, Allm. Nacka 66. Ansökan med utförligaste möjliga uppgifter bör vara inlämnad till undertecknad senast 10 aug.

Saltsjö-Järla den 28 juli 1910.

Fattigvårdsstyrelsens ordf.

En afdelningssköterska

erhåller plats vid Örnsköldsviks lasarett den 1 okt. 1910. Lön 400 kr., allt fritt. Ansökningar jämte betyg och läkarebetyg skola inlämnas till lasarettsläkaren före den 1 september 1910.

Kvinnligt kontorsbiträde,

med goda betyg samt vacker handstil, äfvenledes kunnig i maskinskrifning och stenografi samt ägande kännedom i tyska språket, sökes genast af Stockholmsfirma. Svar, med betygsafskrifter, referenser samt löneanspråk, till "Kvinnligt biträde P. 6500", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Äldre dam

af ämbetsfamilj önskar såsom angenämt sällskap ett äldre, bildadt fruntimmer, helst af liknande familj. Förmånliga villkor. Svar, med angifvande af referenser, till "Fru A.", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

En glad och treflig flicka,

som är fullt kompetent att inläsa elev i V. kl. i elementarläroverk för flickor, erhåller plats den 1 sept. såsom guvernant för 12-årig dotter. Svar med betyg och om möjligt, äfven fotografi samt uppgift å lönepretentioner förväntas inom åtta dagar till kronolänsman Carl Nerman, Laholm.

Möblerad dublett

med egen ingång, vattenledning, linoleummattor, stor garderob, uthyres med eldning och städning. Pris 55 kr. i mån. Visas Odengatan 72, 1 tr.

Kvinnliga**arbetsområden.**

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå, 54 Drottninggatan.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti extra prima Congressgardiner i olika färger 100 cm. br. Vanliga allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggdular. Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre gardiner i vackra mönster. Bomullstyger fr. 29 öre metr. Bordvaxduk, Filtar, Gardinstufvar, Helylle-Cheviot, god kvalitet i olika färger säljes särdeles billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stoc kholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

4¹ | 0
2 | 0

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalettartiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Gynna Dagnys annonsörer!

Fil. Dr Anna Ahlströms Läroverk

Nya Elementarskolan för flickor

R. T. 117 55 Kommendörsgatan 29, vid Cirkusplan. Ö. 692.

Anmälan om nya lärjungar dagligen 11—1. Gossar beredas till inträde i allm. läroverk. Läroverket har rätt att anställa studentexamen och förbereder till alla linjer. Anna Ahlström, Fil. Dr.

Wallinska skolans Husmoderskurs Tegnérunden 5, Stockholm.

Ettårig kurs 15 sept.—15 maj. Fyra arbetsdagar i veckan. Undervisning i enkla och finare matlagning, bakning, inläggning af frukt och grönsaker, uppköp, dukning, servering, rengöring klädsömnad m. m. Förber. för lärarinnekurs i huslig ekonomi. Anmälan under juli och augusti skriftligen till fröken Agnes Henkel, Hålsingborg. Prospekt sändes på begäran. (S. T. A. 250782).

Kvinnliga Juridiska Byrån, Vallingatan 12.

Kontorstid kl. 1/2 10—4. Utför alla slags juridiska uppdrag. A. T. 183 36.

Wiréns China pomada, välgörande för hårväxten.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

ILIP HOLMQVIST:s

Handelsinstitut, Göteborg.
300—400 elever årligen. 15—20 akademiskt och praktiskt bildade lärare. Begär vårt 40-sid. illustrerade program.
FÖRNÄMSTA SPRÅKINSTITUT.

BANKKURS

S. T. G. 31563

Passa på tillfället

att köpa vackra, treffliga blusar till billiga priser!

Svart satinblus n:o 1035 af fin glansig satin. Sydd med veck och knappar. Mycket praktisk och omtyckt. Pris 2.60.

Perkalblus af prima randig perkal i vackra färger och moderna smakfulla modeller:

N:o 616, pris 1.65. N:o 617, pris 2.— N:o 550, pris 2.66.

Blus n:o 549 af extra prima bomullstyg med invädda glansiga ränder. En särdeles fin och praktisk blus. Pris 2.75. Till landsorten mot postförskott eller efterkraf.

Vängåfvan

Vasagatan 15—17. Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).

Hvard.: 1/2 12—2 och 1/2 6—1/2 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Tandläkare

GERDA ISBERG

Götgatan 3. A. T. 306 11 (304 40).
Mottag. 10—3. Andra tider efter öfverenskommelse.

Sprid Dagny!

Till skänks på prof

fås Illustrerade familjetidningen *Hem och Härd* 7:e årg. till årets slut, således ett halft år, i korsband. om man ins. 30 öre i postanvisning, spar- eller frimärken, samt dessutom lyxpublikationen *Rimfrost*, 32-sidig, med 48 illustr. tryckt i färger, vidare planschen »*Vinterbild från Västergötland*». Alla i år redan utkom. nummer af *Hem och Härd*, jämte *Rimfrost* och planschen sänd. omgående, samt sedan till årets slut i korsband. På posten (se taxan) kostar *Hem och Härd* 1.85. Sändes äfven mot postförskott och blir då 20 ö. dyrare. Obs.! mot insänd. af 50 öre allt gratis och portofritt. Adr. Expedition af *Hem och Härd*, Stockholm.

Begär priskurant

innan snörlif köpes, från Franska Snörlifssömmeriet, Norrmalmstorg 1, 1 tr. STOCKHOLM.

Bomullsklädnings i afpassade bitar, 8 met., äkta färg, vackra mönster, erhålles till 2,85 st., d:o prima kvalitet, nya, eleganta mönster, som vanligtvis kosta 50 à 55 öre met., till 3.20 st. Fraktfritt öfver hela landet vid köp af 10 st. Tillskrif Otto Oskarsen, G:ra Kungsholmsbrogatan 23 A, Stockholm.

Annonsera i Dagny!

Lyceum för flickor,

Kommendörsg. 13, Stockholm,

mottar lärjungar från nybörjare (äfven gossar) till sådana, som förberedas till studentexamen. — Dimissionsrätt. — Normalskolekompetens fr. 8 kl. — Hemarbetet modererat. — Inträdes- och flyttningspröfn. fr. d. 2 sept. kl. 10 f. m. — Undervisn. börjar 6 sept. kl. 10 (de två lägsta småskoleklass. 15 sept. kl. 10). — Upplysn. o. anmälningar fr. o. m. d. 22 aug. dagl. 11—12 f. m. i skollokalen.

Obs.! Ny tidsenlig lokal, ny värmeledning!

Anna Ugglä.

Herman Levin.

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning à 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.

K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.
Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,
STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Några kvinnoprofiler från Nordiska skolmötet i Stockholm 9—12 augusti 1910. Af Alma Wik.

Framtidens folkskola. Af H. J.

Från världens rösträttsfält. Af Ellen Wester.

Samverkan mellan Nordens lärarinnor. Af En svensk landsbygds lärarinna.

Margaret Mc Intyre: Grottpojken från stenåldern Rec. af A. H—n.

Lönereglering och pensionering vid de enskilda läroverken. Af S. Sbd.

Pierre Budins mjölkdroppe. Af Disciple.

Notiser.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.